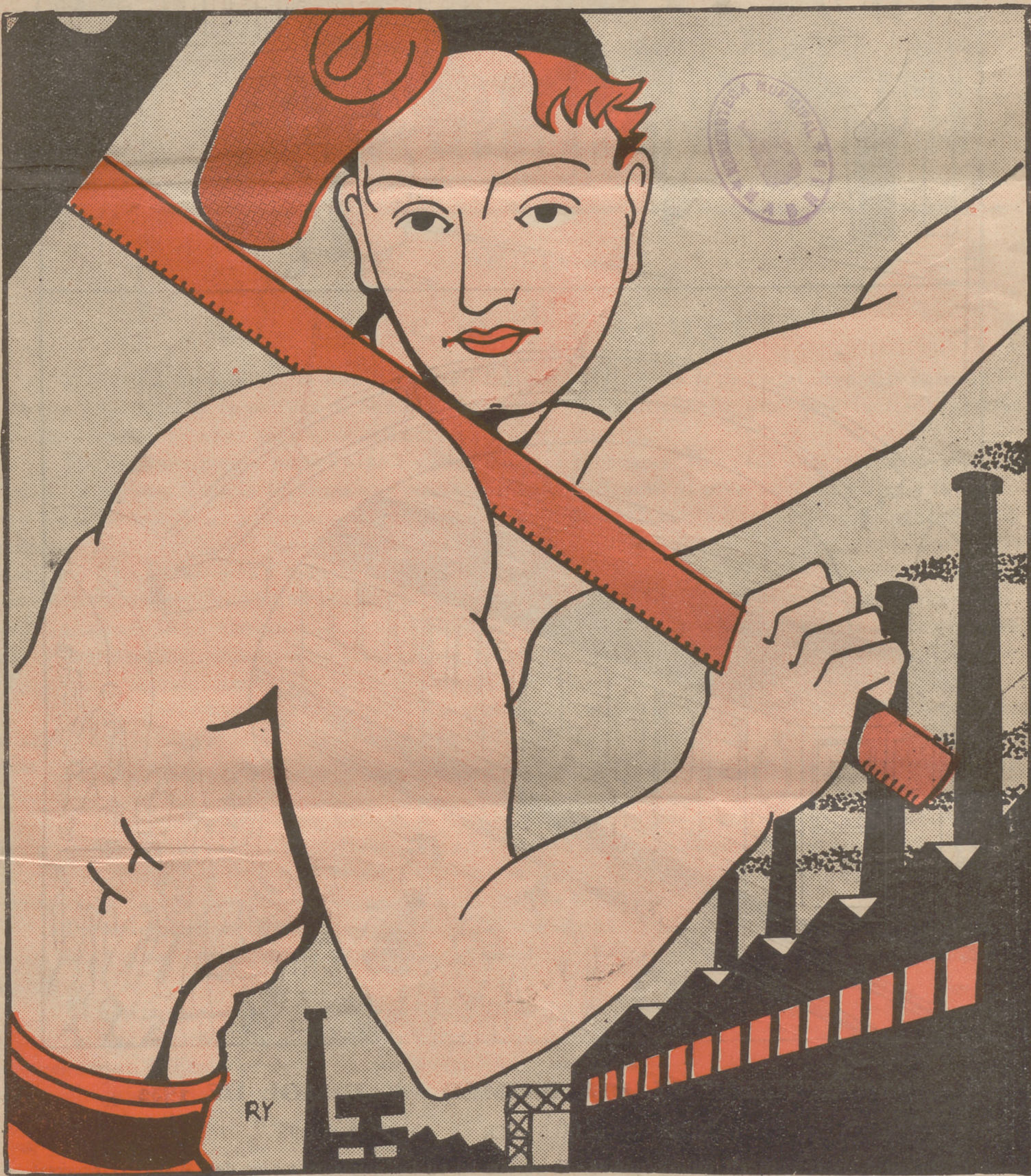

LA CAMPANA DE GRÀCIA

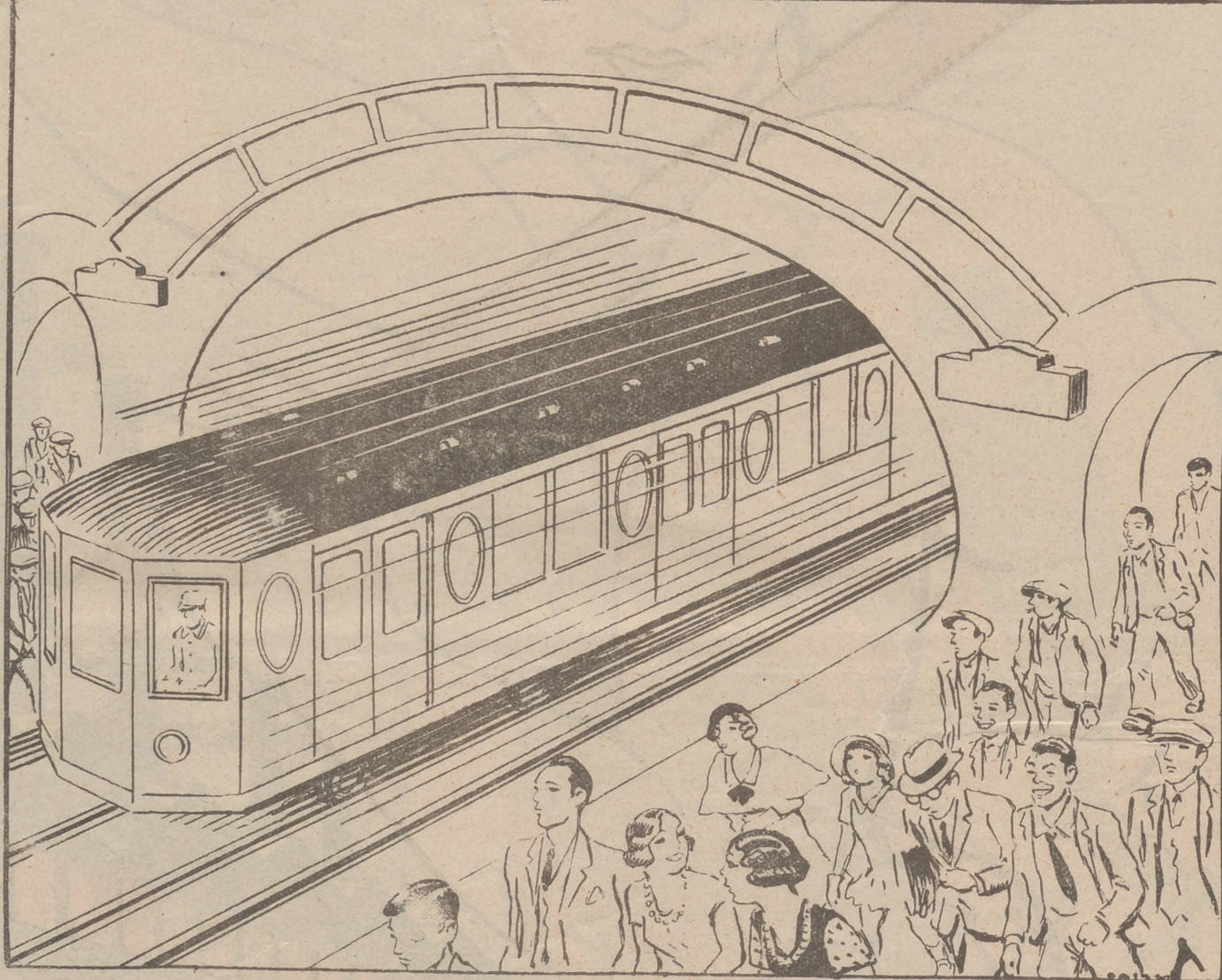

LA DRETA ÉS LA BURGESIA

Proletaris: Votau l'Esquerra

EL METRO TRANSVERSAL

INAUGURAT EL DIA PRIMER DE JULIOL DE 1932

TARIFES ESPECIALS PER A TREBALLADORS

D'Hospitalet a Sant Martí en quinze minuts - Fixeu-vos bé en les populars tarifes del Metro Transversal

No hi ha com el Metro Transversal, per a rapidesa, economia i comoditat

LA CAMPANA DE GRACIA

PERIÒDIC NACIONALISTA D'ESQUERRA

EDITORIAL

El setge a l'Esquerra

Tothom esmola les seves ungles contra l'Esquerra Republicana de Catalunya. Els partits i les partides (els amics de la política de bàndols, bandolers els podríem dir amb tota justesa), apreten les dents i no tenen altre programa que embestir contra nosaltres.

Ho exploten perquè només això els dona unitat i programa. Res pesa avui tant entre ells com l'odi a l'Esquerra. Tota la idealitat que poguessin tenir la llicencen al cove, i deixen pujar a la superfície totes les rancúnies i petiteses del seu esperit perquè és l'única cosa que excusa confluències i avinenteses. Així s'explica el contuberni d'Acció Catalana i en Domingo a Tarragona, oblidant que la presència d'en Domingo a l'Esquerra fou motiu d'escarafalls doctrinaris i d'invocacions de puritat nacionalista, en articles i editorials de «La Publicitat». (Caldrà reproduir-los o, si més no, reproduir-ne l'argumentació.) I aleshores en Domingo només era considerat com un polític català que prometia que el partit radical-socialista no actuaria a Catalunya. Ara ells pacten amb en Domingo, baixa de l'Esquerra, i sobretot amb els radicals socialistes, partit nacional espanyol.

I què ha fet l'Esquerra per atreure's tantes males volences? Ha proclamat la República. Això és argument de pes per la gent de dreta, Lliga inclussiu. Totes les misèries i podridures de la monarquia s'adeien amb la seva mentalitat i els seus interessos. Sota la borbonada manaven en virtut d'un pacte infame contra el poble.

L'Esquerra ha portat un Estatut a Catalunya. Pels partits espanyolistes i autonomistes de direcció madrilenya, és cosa nefasta. Els primers han acabat la dominació superbiosa i emfàtica; els segons, sense Govern Civil, sense els favors ministerials, perden del tot la possibilitat de preponderància, inclús de mínima intervenció en la política catalana.

Però el nostre republicanisme no hauria d'ésser cap pecat per un partit republicà. Si fós sincer, si fos lleial, admiraria la nostra activitat revolucionària i la nostra audàcia, tan decisiva el dia 14 d'abril de 1931.

El nostre catalanisme hauria d'ésser agraït pels partits catalanistes. Cap d'ells no havia aconseguit mai les nostres llibertats. Si bé la Lliga confiava en la generositat de l'Alba, i la cantava com una seguretat, ja hem vist com s'ha comportat l'Alba en discutir-se l'Estatut. De segur que les promeses s'haurien esfumat com sempre. (En canvi, la Lliga hauria tingut un parell o tres de ministres seus, un predomini en el Consistori, amb grossa alegria de tots els rics i poderosos que no pagaven, i un Alcalde de R. O., que com en totes les èpoques hauria deixat en pau i tranquil·litat les agències d'empleus municipals.)

Ben mirat, és en la nostra activitat, intel·ligència i audàcia on es troba el pecat. Als republicans i als catalanistes, els enorgulleix aquesta lliçó d'honradesa política. La nostra actuació ha estat

una denúncia constant de llur incapacitat i pocs escrúpols. Els millors de tots ells, davant de nosaltres tenen d'obrir uns ulls com unes taronges, perquè passa un model que haurien d'imitar; els altres deuriem acotar el cap i, si poguessin, fondre's sota terra.

Però encara hi ha un altre pecat que no perdonen: haver relligat el nostre obrer a Catalunya i a la política. És el més imperdonable perquè destorba totes les seves combinacions. L'invasió proletària dins de la política desfà per sempre més les possibilitats de què ells preponderin.

Mentre l'obrer, per fàstig, més que no pas per la propaganda apolítica dels anarquistes, no votava, ells feien i desfeien al seu gust.

Catalunya era el feude de quatre despreocupats. Però en integrar-se de ple a la política, atret per un partit honrat i revolucionari com l'Esquerra, la seva intervenció i predomini s'ha acabat.

Per als de la oposició era més planer perseguir els obrers i obreristes com a feres, posar-los fora de la llei, assassinar-los per les cantonades, valent-se de tots els ressorts del Govern, que no pas veure'ls intervenir en aquest Govern i portar-hi un to de justícia i d'autoritat.

No comprenen com l'Esquerra els ha pogut convencer. No veuen que allò que ha decidit l'obrer han estat les nostres virtuts, que els adversaris desconeixen del tot o en part, d'honradesa, de lleialtat, d'esperit justicier i d'ample sentit de democràcia, que fa que en els nostres Congressos i Assamblees la veu d'abaix obligui a ésser obeïda pels capitostes.

Es un veritable setge el que sofreix l'Esquerra. El suportem, però, des del 14 d'abril ençà, i l'hem anat vençant. Saben prou bé els nostres enemics que res poden contra nosaltres, que som gent provada en la lluita i que sabem aguantar l'alè. Però el més xocant és que ara el setge s'estreny perquè no els hem volgut per aliats en les pròximes eleccions. No els enverina cap altre motiu, als que s'anomenen republicans i esquerrans, que el nostre refús a pactes i conxorxes electorals, tènboies gairebé sempre i francament immorals en aquesta ocasió. No es veuen amb cor de guanyar anant sols, i ara espeterneguen perquè no els hem volgut per comparses. Mal acostumats, no s'avenen a que les relacions i els amics del nostre partit entrin sempre per la porta gran, mai per la porteta del carreró, ni menys encara per la finestra o les escletxes. La portalada del carrer major la tenim oberta sempre a tota persona honorable què hi vulgui entrar. No hi ha altre forat per entrar a casa nostra.

PARLAMENT DE CATALUNYA

20 Novembre 1932

Comença la lluita. Tots els catalans es disposen a preparar les eleccions de diputats per a les primeres Corts Catalanes, que han de culminar en una victòria total de l'Esquerra. Vivim uns dies trascendentals, unes hores de passions i de nerviositats. Que tots els republicans i els revolucionaris es posin la mà al pit i obrin seguint els dictats de la consciència catalanista. O a la dreta o a l'esquerra. I disciplina sobretot. Cal votar la nostra candidatura completa, sense treure ni afegir noms. Catalunya sabrà demostrar que és digna de la seva llibertat.

Esquerra Republicana de Catalunya i Unió Socialista de Catalunya

CANDIDATURA PER A DIPUTATS
DEL PRIMER PARLAMENT DE CATA-
LUNYA

BARCELONA-CIUTAT

FRANCESC MACIA I LLUSSA
MARTI BARRERA
NICOLAU BATTISTINI I GALUP
JOAN CASANELLES I IBARZ
AMADEU COLLDEFORNS
JOSEP DENCAS I PUIGDOLLERS
JOAN FRONJOSA
MIQUEL GUINART I CASTELLA
JOAN LLUHI I VALLESCA
CARLES PI I SUNYER
JOAN PUIG I FERRETER
F. RIBES SOBERANO
MARTIR ROSSELL VILAR
ESTANISLAU RUIZ
JAUME SERRA I HUNTER
JOAN B. SOLER I BRU
JOAN SOLER I PLA
JOSEP TERRADELLES I JOAN
JOAN TAULER I PALOMERES

BARCELONA-CIRCUMSCRIPCIO

LLUIS COMPANYS I JOVER
SALVADOR ARMENDARES
GASPAR ARMENGOL
JOAQUIM BILBENY
LLUIS BRU I JARDI
PERE COMES I CALVET
JOAN COMORERA
JOSEP FONTBERNAT I VERDAGUER
PERE MESTRES
JOAN MORA
FRANCESC RIERA
JOSEP RIERA I PUNTI
JOSEP SELVES I CARNER
JAUME SELLES
MANUEL SERRA I MORET

GIRONA

FRANCESC ARNAU
JOAN BANCELLES
PERE BLASI
XAVIER CASADEMUNT
JOAN CASANOVES I MARISTANY
PERE CEREZO
LAUREA DALMAU
A. DOT I ARQUER
JOSEP FABREGUES
JOSEP IRLA
ANTONI XIRAU I PALAU

LLEIDA

FRANCESC MACIA
ENRIC CANTURRI
JOSEP COMPANYS
PERE COROMINES

Eleccions

La muller de l'anarquista de Terrassa.—¡Muera la Ezquerra! ¡Biba la F. A. I., el Cambó y el Royo Villanueva! ¡Biba todo, pero muera la Ezquerra..!

JOSEP MARIA ESPANYA
JAUME MAGRE
PERE MIES
RICARD PALACIN
JOAN SAURET
HUMBERT TORRES
PERE VIADIU

TARRAGONA

(En coalició amb el Partit Radical Autònom
i la Unió Socialista de Catalunya)

VENTURA GASSOL I ROVIRA
JOSEP ANDREU I ABELLO
MIQUEL S. CUNILLERA I RIUS
FRANCESC FARRERES I DURAN
JOSEP FOLCH I FOLCH
MANUEL GALES I MARTINEZ
CARLES GERHARD
GONÇAL IBARS
MARTI ROURET I CALLOL
ANTONI ROVIRA I VIRGILI
JAUME SIMO I BOFARULL

Una veu sincera i humil

He anat a un poble—com tantes altres vegades—a prendre part en un miting. M'acompanyaven Amadeu Aragai i Josep Fontbernat.

Aquest poble és un poble de muntanya: Espoia, del districte d'Igualada. Hi viu una gent cordial, oberta, efusiva, de temperament franc i noble. Una gent que, després de molts anys de despotisme i caciquisme, han guanyat la República—l'han guanyat d'una manera efectiva i veritable i no volen deixar-se-la prendre.

En aquest poble i en aquest temps ja no hi fa massa calor, ja hi comença a fresquejar. Un amic que ens acompanya—l'amic Grau, republicà d'entusiasme i de lleialtat—volia dur una manta per a si durant el viatge teníem fred. I quan hem arribat, en efecte, teníem fred.

El poble és alt i en aquest temps hi fa més fred que calor. No recordo si els carrers tenen llum. No fora—llastimosament—l'únic

La Lliga: —Aguanta'm, Francisquet!..
Cambó: —I a mi qui m'aguanta?..

poble que no té llum.

Però hi ha uns balcons il·luminats. En aquests balcons, que són els del Centre, onegen unes banderes de la República i de Catalunya.

Uns amics ens han sortit a rebre: el president del Centre, l'agutzil, homes de cremp i de fe, homes d'aquells que tot ho sacrifiquen a un ideal de justícia i de llibertat.

Sopem al cafè, en un recó del cafè. I mentre sopem, entre la remor de les converses ens arriba la remor d'un motor d'automòbil. Els nostres bons amics d'aquest recó de muntanya ens diuen: "Ara arriben els de Carme... Ara arriben els d'Urpí... Ara arriben els de Sant Joan... Ara arriben els de Capellades... Ara arriben els de Torra de Claramunt..."

Alguns dels nouvinguts no venen en automòbil. Alguns dels nouvinguts venen a peu i han de fer quatre hores de camí: dues d'anada i dues de tornada. Entre els nouvinguts hi ha dones i criatures, dones i criatures que no temen la nit ni el camí.

El cafè s'omple de gent i de fum. Venen a saludar-nos amics d'aquest poble d'Espoia, amics de la Torra de Claramunt, amics d'Urpí, amics d'altres pobles de la rodalia. Gent de brusa i gorra i espadenya, gent que

no té automòbil ni abonament al Liceu ni taulonari de xecs. Però gent d'una alta espiritualitat, d'una instintiva noblesa.

El Centre és ple de gom a gom. Hi ha gent per tot arreu: a l'escala, a les finestres

de la sala. Els homes, molts homes, estan drets perquè puguin seure les dones i els infants.

Quan ha acabat el miting, quan en l'aire càlid d'aquesta sala de poble han ressonat les nostres paraules de llibertat, de justícia, de reivindicació, escoltades amb fervor, amb devoció, subratllades amb aplaudiments de sincer entusiasme, aquesta gent ha vingut a acomiadar-se de nosaltres, a donar-nos una estreta de mà. Mà honorada i aspra, que sap empunyar les eines de treball, i sabria, per a defensar els nostres ideals, empunyar les eines de guerra.

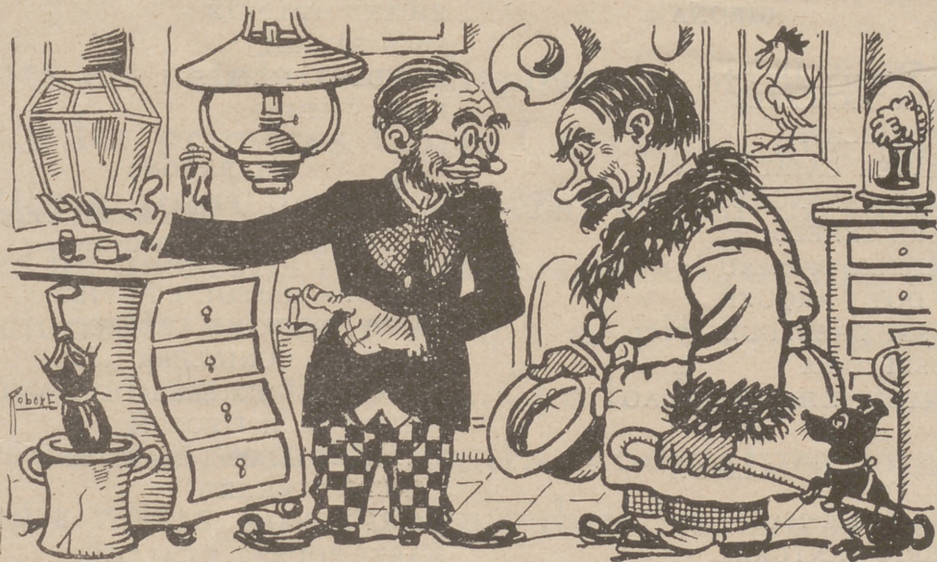
Torna a oir-se la remor dels motors en el silenci de la nit. La gent retorna, en la nit, a les seves llars properes o llunyanes. I nosaltres estem contents d'haver dut amb la nostra paraula un xic de neguit, d'inquietud, d'entusiasme, a l'ànima d'aquesta gent. Estem contents d'haver revifat la foguera dels seus sentiments de República i de catalanitat.

Amb nosaltres ha restat un avi, un avi innominat, que no té cap glòria, que viu sense honors ni aplaudiments; un avi, però, que viu amb l'orgull d'haver complert sempre el seu deure, d'haver lluitat sempre per la República.

I aquest avi ens diu, amb una veu que té tremolors, però que encara té fermesa:

—Jo he escoltat amb molta atenció les vostres paraules. I estic d'acord amb les vostres paraules, si elles són reflexe fidel del vostre pensament. Ara, però, cal que no tot es resolgui amb paraules. Cal que les vostres paraules vagin acompanyades dels fets. Cal que no ens enganyeu, perquè ja ens han enganyat prou. I si l'engany ens semblava gairebé lògic per part dels homes de dreta, perquè d'ells no podíem esperar-ne altra cosa, ens semblaria cruel i absurd veint dels homes d'esquerra. No ens oblideu, penseu en el que hem sofert. Abans, els polítics—aquells que de la política en feien ofici vil—només venien ací quan ens necessitaven. No feu igual vosaltres. Oblideu vanitats i egoïsmes, i ajudeu-nos a que la llibertat sigui quelcom més que un nom i arribi als pobles.

Lluís CAPDEVILA

—Què diu? 2000 pessetes d'aquesta urna?

—Si, senyor, és una urna històrica...és l'urna de la darrera victòria de la Lliga..

INTEL·LECTUALISME

La data del desè aniversari de la marxa sobre Roma, i de l'adveniment del feixisme al poder, ha coincidit amb la publicació del volum de "Converses amb Mussolini", d'Emil Ludwig, en versió francesa. Deu anys de permanència i actuació d'un règim de govern permeten contemplar amb una certa perspectiva el pro i el contra de la doctrina renovadora convertida en pauta estatal d'organització. No creiem en el feixisme. Ludwig, en els seus mots prefacials, insinua una indiferència, que després s'ha convertit en interès, sense arribar mai a ésser veritable entusiasme. L'home que ha escrit biografies formidables, l'autor d'aquell "Goethe" que no té i potser no tindrà parió, en enfrontar-se amb Mussolini ha escrit un llibre que no arriba a les tres-centes pàgines, i que dona voltes i més voltes per crear una aureola d'importància a l'entorn del tema central. Evidentment, Mussolini no és un personatge de prou categoria per esculpir-lo en pedra i deixar-lo retratat de cara als segles. Jo he vist sempre en Mussolini, l'home i l'obra, un producte netament italià. I en el feixisme, un fenomen absolutament italianíssim. Crec en el feixisme, per tant, com en un moment molt curiós de la història d'Itàlia. Però no crec ni creuré mai en el règim feixista com una forma de govern destinada a salvar el món. El feixisme és una creació de la post-guerra, i per tant un producte de corrupció. Passaran Mussolini i el feixisme. I la nova Itàlia serà, purament i simplement, una República italiana. La liquidació del feix serà tràgica i catastròfica. Caurà la monarquia. I tot el poble italià farà taula rasa de les escorrialles del règim caigut. La propera Revolució italiana serà anti-feixista, i una de les més violentes que s'hauran produït al món.

Del llibre d'Emil Ludwig se'n desprenen conseqüències molt interessants. Mussolini, antic socialista expulsat del partit, ve de Marx, com també hi venia Lènin, amb el qual possiblement va creuar-se per les vies de l'exili i la conspiració. Però l'ídol de la filosofia de Mussolini, en convertir-se en ultra-nacionalista, no ha estat Marx, sinó Nietzsche. I, heu vos ací com les tiranies feixista i comunista han tingut, com a font creadora, les doctrines espiritualistes de Hegel, per acabar degenerant i negant-les en absolut. Ens cal fer remarcar també que l'obra del feix és la reacció de l'ànima italiana en veure que li fugia de les mans el fruit de la victòria de la Gran Guerra. Ens interessa, per tant, el feixisme, per allò que té d'italianisme, i per res més. Un fei-

xisme catalanista el comprendriem com a pretext de cohesió, i això és pur nacionalisme. Però nosaltres, catalanistes intel·lectualistes, no ens tancaríem mai dins els murs ofegadors d'un xovinisme nacional. Ens ho prohibiria el nostre innat universalisme. Falla el feixisme pel costat liberal. I aquesta és la seva condemna. Tot el patriotisme que hom vulgui. A condició, però, de no viure amb els ulls closos davant les pàtries dels altres. Admirem l'italianisme de Mussolini. Però, rebutgem la doctrina del

seu partit per allò que té d'ultrada i d'infantilitat xovinista.

D'altra part: una cosa és Mussolini i una altra el feixisme. Del llibre de Ludwig se'n despren un caire de bon sentit, a estones gairebé patriarcal, que convida al culte dels herois i a l'admiració de les vides predestinades. No negarem que Mussolini sigui un napoleònida. Però molt ens femem que el dia que neixi algun altre gran italià, i sàpiga interpretar l'ànima nacional a través d'una altra doctrina italianista diametralment oposada a la del règim feixista, el poble d'Itàlia el seguirà igualment, i triomfarà com ara, i àdhuc millor que ara. Mussolini, saturat d'aquell bon sentit, ja afirma que no creu ni desitja creure en la possible futura existència d'un Mussolini número 2. I remarquem-ho: el seu ídol és Cèsar. Això ens confirma en la nostra creença que, en el fons, Mussolini, bon patriota, no ha tingut més il·lusió que continuar la història de Roma. Això, que expressat així pot tenir un lleu caient humorístic, ex-

plica gairebé tots els encerts i les atzagaïdes del feixisme. Mussolini és prou hàbil per a comprendre fins on pot eixamplar els límits la moderna ànima italiana. I sap demanar molt, per acontentar-se amb allò que bonament és possible d'aconseguir. Jo crec que el secret del triomf i la permanència del règim feixista cal cercar-lo en aquest íntim afalagament de les profundes romanalles de la puixança imperial d'Itàlia. En aquest sentit, el feixisme és un fenomen italianíssim que quan no es mou d'Itàlia no passa mai d'ésser un problema banalment domèstic. Quan surt de casa, en canvi, fa desgràcies. El feixisme és italià, com el sovietsisme és rus. Fixem-nos com fracassen les dictadures d'ambdós tipus en ésser aplicades als altres països. La grotesca aventura del lamentable Primo de Rivera, que oprimí i desconjuntà durant set anys la lliure expansió de la Revolució catalanista, és la prova més cruel del fracàs a què està condemnat el procediment feixista quan surt més enllà de la porta de casa. Tota dictadura és un residu d'esperit imperial que es revifa i mor. Avui, la vida del món va per camins molt diferents. Quan Saint-Just, el gran sistemàtic de la Revolució francesa, en pujar les escales de la guillotina, afirmava que de les cendres de tots ells neixerien les futures repúbliques, preveia exactament els nostres dies. Les Revolucions italiana i russa són la paga, a llarg termini, dels deutes de la Revolució francesa. I encara no som al final del camí. La Revolució catalanista, que triomfà el 14 d'Abril de 1931, està a punt de constituir-se en Parlament de Catalunya. Això vol dir, oh republicans, que la magna etapa oficial del nostre revolucionarisme secular comença ara...

Error del feixisme? Molts. Però també encerts. No ens interessa la faramalla de tenors i barítons de les ridícules camises negres, tacades de patriotisme resclosit. Copsem, en canvi, tota la importància relligadora que ha tingut el moviment per la Itàlia extenuada i desordenada de la post-guerra. No crec, ni molt menys, que Itàlia acabi dirigint per tercera vegada la civilització humana. Crec, però, que l'ànima dolorida d'un poble al roig-blanc és capaç de fer miracles. I si Catalunya arribava un dia al grau de saturació de voluntat de viure a que ha arribat la Itàlia sota el signe opressor del feix, inventaria un motor afinadíssim d'energia, que no seria ni es diria feixisme, però que crearia la nostra consciència nacional definitiva.

A. ESCLASANS

Els escàndols de l'Ajuntament de Barcelona

El nostre article anterior no ha estat contestat per cap dels periòdics de l'oposició. I no poden excusar-se dient que no l'han llegit, tota vegada que ultra LA CAMPANA DE GRACIA, l'han publicat "La Humanitat" i "L'Opinió". Si no el coneixen és que no saben llegir (que no saben d'escriure ja fa temps que els lectors se n'han as-sabentat).

Els articulistes segueixen parlant com si res de la mala administració de l'Esquerra, de la seva incapacitat al Municipi de Barcelona, de la seva manca d'honestedat i altres floretes expressament encarregades i dictades pels seus leaders polítics. Cap d'ells no ha esmentat ni refusat d'aprop ni de lluny les xifres que donàvem en el nostre article, on demostràvem que l'Esquerra ha disminuït el dèficit previst en el pressupost vigent, malgrat que la crisi de treball faci minvar la recaptació d'arbitris i de gavelles a una quantitat propera a un milió, i augmentar les despeses per parats i el preu dels jornals, ultra la gran obra escolar d'aquest

Ajuntament, en uns tretze milions de més. El dèficit, com déiem, aquest any no arribarà a 16 milions, mentre que l'any 1930 l'Ajuntament automàtic creat per en Berenguer, amb representants de tots els partits que ens bescanten, fou de 18.070.320,17. Ultrapassà inclús la quantitat prevista, car encara que tots protestessin de les disbauxes de la dictadura, prorrogaren per deu anys més el contracte de neteja amb el Foment d'Obres i Construccions, contracte llessiu per l'Ajuntament, com ho ha demostrat l'Esquerra; i malgrat l'asfixia financiera de la Caixa Municipal, aprovaren com una nova sagnia el projecte de passos a nivell per 42 milions de pessetes; i, com a petita facècia, entre moltes altres, el senyor Mas-sot, president de la Comissió de Cultura, nomenà aquells cent mestres sense altra labor que passejar-se per la ciutat durant un any a expenses de l'Ajuntament, entremaliadura que li costà mig milió de pessetes en va.

Ni fa referència tampoc a les nostres xi-

fres, ni contesten a cap de les nostres acusacions, però, com si fos un tic, en editorials i articles segueixen repetint les frases estereotipades contra l'actual Ajuntament. Els creuríem mesells, car no s'adonen dels cops. Els creuríem curts de gambals, car no saben defensar-se (és pueril que per única defensa facin veure que no s'assabenten, car ningú creu això), si no sabessin que són malintencionats. Tota llur força i eficàcia la cerquen en avivar la desconfiança del ciutadà, desconfiança material i lògica creada per les disbauxes anteriors. Per això no fan altra cosa que repetir fins al cansanci i l'ofec llurs diatribes sense aportar-hi proves.

Com explicarien llur gestió municipal i defensarien que en els temps de llur preponderància i intervenció els rics i els propietaris no paguessin? Ni paguessin els convents? Ni les grans empreses? Es d'aquests elements irats perquè els han fet pagar i ha acabat amb llur impunitat tributària, d'on surt el verí contra l'Esquerra? Ells, els nostres adversaris, s'hi troben bé amb aquests mal ciutadans, amb els quals havien establert una protecció mútua a espatlles dels cabals municipals. Posin-la en clar la coincidència del seu atac i la ràbia que ha causat als rics i als poderosos la gestió honrada de l'Esquerra. I si no es volen amoïnar, no cal que ho facin, car el poble ja ho aclareix i sap on jeu la llebra i qui l'aixeca.

Però si mancaven dades i xifres per demostrar l'austeritat i el seny administratiu del partit acapdillat per Francesc Macià, en donarem més. Avui inserim el deute posat en circulació des de l'any 1918 al 20 d'octubre de l'any 1932:

En 1917, el deute municipal era de	257.371.000 pessetes
En 1918, s'augmenta en més	29.053.000 »
En 1919, »	21.971.500 »
En 1920, »	13.929.000 »
En 1921, »	34.645.000 »
En 1922, »	72.001.000 »
En 1923, »	31.008.000 »
En 1924, »	20.312.500 »
En 1925, »	9.922.000 »
En 1926, »	44.292.500 »
En 1927, »	47.402.500 »
En 1928, »	100.899.500 »
En 1929, »	59.276.500 »
En 1930, »	24.150.500 »
En 1931, »	8.008.500 »
En 1932, »	7.557.000 »

Les xifres són clares i no cal regirar molt per a trobar-les, car estan a l'abast de tots els ciutadans, periodistes de l'oposició inclús. Ara veiem qui manava aquells anys.

En 1918, i 1919, una confabulació de radicals i monàrquics (amb l'Emiliano a la presidència de la Comissió d'Hisenda), la conxorxa es féu per oposar-se a una grossa minoria regionalista. En 1920-1921, predominava la Lliga, amb en Martínez Domínguez d'Alcalde, i eren regidors molts dels que

Cambó.—Amb aquesta pedregada no hi contàvem.

Ventosa.—Sí, noi! Ens han ben reventat el paraigües! Prou tronat que eral..

pocs mesos després fundaren Acció Catalana (en Nicolau d'Oliver, era tinent d'alcalde). En 1922-1923, la Lliga també prepondera, i juntament amb ella els regidors d'Acció Catalana. El primer d'octubre, la dictadura dissolt l'Ajuntament, sense protesta de cap dels seus components, per vergonya eterna de tots ells. (Si aquesta gent no hauria d'alçar mai més el cap! Si només la inconsciència explica llur actitud!) Cau la dictadura, i de R. O. tornen a ésser nomenats regidors en començar l'any 1930, i durant llur mandat es sobrepassa el dèficit i es posa en circulació una triple quantitat de deute del de l'Ajuntament actual, i s'escometen les disbauxes administratives que hem esmentat abans.

D'on treuen el certificat que acredita llur bona administració? Qui els entabana? O més ben dit, a qui volen entabana? Davant d'aquestes xifres tan clares i contundents, de 29, 21, prop de 14, 34, 72, 31, i 24 milions que han fet créixer el deute de la ciutat de Barcelona, els costaria molt de convèncer al ciutadà que els 8 i 7 milions que ha compromès l'Ajuntament actual, són proves d'una mala administració.

I tota aquesta genteta és qui vol ara donar lliçons de capacitat i moralitat administrativa. S'han begut l'enteniment? O potser creuen que els ciutadans han perdut la memòria? Llur inconsciència i mala intenció la diu prou clar l'afer de les agències i corredors d'empleus, vella immoralitat de la qual la ciutat acusava els regidors, pel que ara es veu amb tota la raó. Ha calgut un partit i uns homes honrats com l'Esquerra per acabar, amb un cop de teles, amb tots aquests ocellots perjudicials per la ciutadania, i en lloc de lloar-ho com fan els ciutadans honorables, bescanten i acusen al que ho ha descobert i posat de manifest. Poc els manca, i algú ho ha fet ja, per demanar la dimissió de les nostres autoritats municipals, com de segur ho demanen des de la presó en Caralt i demés companys. El règim de silenci, contuberni o tolerància compensada, els anava millor, pel que en pot deduir el ciutadà que no té pa al ull.

Anirem donant compte, en articles successius, d'altres fets municipals, i com ho hem fet fins ara parlarem amb xifres i dades concretes i comprobables, com parlà l'amic Vilalta en la seva conferència al Casal d'Esquerra, al Poblet. Convé que els nostres homes els refreguin pels nassos aquestes dades. No n'hi ha prou amb omplir de fang els que porten la camisa neta. Fang que molts no cal pas que baixin a recollir-lo al mig del carrer. Només cal que se'l treguin del damunt.

X. X. X.

Subscriuiu-vos a
Ràdio Barcelona
Casp, 12 - BARCELONA

L'afer de les agències

Es xocant el que passa. El bon ciutadà deu estar a hores d'ara com qui veu visions, el cap li roda i no sap de quin món és. Un partit, l'Esquerra Republicana de Catalunya, té la sospita que hi havia una o diverses agències que trafiquejaven en empleus municipals, i destaca uns quants homes abnegats per a què ho investiguin. Quan en tenen la certesa, ho posen en mans de les autoritats competents i porten al Jutjat els negociants.

Malgrat la cosa sigui tan clara, això és, que gràcies a uns homes audaçs i intel·ligents, que amb esperit de sacrifici han netejat la ciutat d'una vergonya que feia molts anys que durava i ningú hi havia posat fi, alguns periòdics i periodistes pretener embullar-ho per espesseir-ho i veure si poden enfangar els benemèrits ciutadans.

Al bon barceloní deu semblar-li, en molts

moments, que entre certs periòdics i les agències brutes hi havia una coincidència inconfessable.

No es veu prou clar aquest afany de fer-los-hi el joc i venjar-los. Perquè el bo del cas és que partits i periòdics parlaven d'afers tèrbols sense concretar ni anar al fons de la qüestió. L'Esquerra ha demostrat la manera com s'aclareixen aquestes coses. El que han fet els seus homes amb les agències podien intentar-ho en tot temps els altres partits, àdhuc un simple particular. Però els ha mancat el valor i la intel·ligència per a realitzar-ho. Cal que tots confessem que l'Esquerra no té cap culpa de què els adversaris siguin uns pusillànimes.

Ara ja saben el camí. En lloc de baladrejar tant i fer la bugadera poca-solta, que ho portin al Jutjat. Tot altre procediment no és res més que una excusa per a la irresponsabilitat, o tot el més oferir la insolvència d'un director de palla, que cobra un salari doble quan va a la presó.

Un home, un vot

A LES URNES, CIUTADANS!

Joc de cartes

La mala jugada

Extremes esquerres, senyora Karr?

Un reportatge d'"Estampa", la revista madrilenya, ha tornat a donar actualitat a un tema del qual nosaltres ja havíem parlat i vàrem ésser-ne protagonistes. Volem referir-nos a la intervisteta feta per la senyoreta Maria Llum Morales a la Presidenta d'Acció Femenina senyora Carme Karr, Vidua de Lasarte, en la que a través de la conversa, deixa veure la intervistada el seu criteri respecte a les qüestions femenines i especialment a les "gestions" portades a cap per l'entitat de referència, acabidant totes les dretes reaccionàries, atacant durament al sector esquerrà de Catalunya que va assistir a la crida, i entre les quals, les dones representants de l'Esquerra Republicana de Catalunya, vàrem ésser les úniques que ens hi vàrem afrontar amb totes les conseqüències i sostenint debat i diàleg, exigint el màxim respecte als nostres arguments que no podien ésser acceptats—naturalment—sense que els hi dolgués no haver obtingut un triomf absolut en les seves pretensions.

Avui, que aquella campanya ha enmudit, o semblava que havia d'haver enmudit ja, novament un atac adreçat contra l'Esquerra Republicana de Catalunya per aquestes dames dretistes que tan sols viuen del goig que els hi produïx el poguer menysprear a qui els hi sembla inferior a ells, mitjançant trucs com el d'una intervisteta o reportatge en una revista de la circulació d'"Estampa"

encara que tingui de pagar-lo, torna a donar actualitat a aquella campanya en què nosaltres "sector de extremes izquierdas", com despectivament diu la senyora Karr, vàrem oposar-nos a les seves pretensions.

No sabem si val la pena de què fera història, després que nosaltres ja havem fet pública l'opinió que ens mereix "Acción Femenina", des d'aquestes mateixes columnes i palesarem l'eficàcia que pot tenir la intervenció d'aquesta entitat en el suposat plebiscit de la negació del vot de la dona.

Ara bé, el que si ens cal preguntar és: pot donar-se beligerància al que digui la senyora Karr?

Es que el poble no recorda el monarquisme exagerat d'aquesta dama en temps de la dictadura? De la seva sotmissió intencional a les autoritats d'ara? D'aquella conferència donada al Saló de Sessions de la vella Diputació de Barcelona quan cercava l'apoi d'en Milà i Camps perquè protegís la seva "escola de mainaderes"? Apoi que avui, ens consta, torna a cercar, fingint una admiració que no sent, que també ho sabem, perquè la coneixem prou, a l'honorable President de la Generalitat de Catalunya.

Es que la senyora Karr pot parlar, avui, després del poc temps que fa que va caure la dictadura, de la qual va rebre totes les màximes atencions?

La dictadura que li va permetre aquella tombola a l'Exposició de Barcelona que li donava grans rendiments que li permetien instal·lar l'entitat que aleshores estava rello-gada, a un confortable pis de l'eixample, on el luxe i els petits detalls s'hi veuen encara avui i suposen a l'entitat un nombre d'associades que en realitat no té, que també li permetien oferir tes a "la reina y a las infantitas", aquella tombola que ha pogut fer possible esmerçar grans despeses en propaganda. L'exposició del "Treball de la dona" en temps de la dictadura, i controlada pels homes de la dictadura, volem recordar-li a la senyora Karr, que no val la pena de què en parli. Aleshores, tal com avui, també es permetia el luxe de bandejar i malparlar de les dones que no eren de les dretes, que no eren monàrquiques, dones que com les de la Junta directiva del Club Femení i d'Esports sembla que han donat proves paleses de la seva capacitat, del seu entusiasme, de la seva feminitat i per damunt de tot, de la integritat dels seus sentiments, no desviant mai la ruta que abans ja s'havien traçat, de catalanitat, liberalisme i equanimitat.

Les "Extremas Izquierdas" que avui anomenen, senyora Karr, en temps de la dictadura eren les representants del Club Femení i d'Esports perquè eren rebels i tenien unes iniciatives i un clar criteri de les coses, contraposant-se notablement a aquelles altres entitats femenines que no saben opinar, i que com una moltònada inconscient mai no s'oposen a res, perquè no en saben..., avui som les representants de l'Esquerra Republicana de Catalunya perquè hi veiem més clar i estimem al poble i per damunt de tot, perquè sabem pensar i discutir, molt millor que no les senyores de les dretes que tenen un triumvirat que les capitaneja, com sou vós, Carme Karr, d'historial difícil, unes vegades catalanes, altres monàrquiques, altres liberals i sempre arrivista. Maria Domènec de Canyelles que us segueix en qualitat de condicions i Francesca Bonnemaison, vídua de Verdager i Callis, líder femenina de la Lliga Regionalista, que ja és donar-li prou cartell de situació.

No som extremes esquerres les que vàrem oposar-nos a les vostres pretensions, som les representants genuïnes del moviment femení de Catalunya, som les dones catalanes que vàrem incorporar-nos al redreçament col·lectiu del nostre poble amb unes aspiracions i uns ideals nobilíssims, plens d'amor i de respecte, de liberalisme i transigència, que no abandonarem mai davant les més absurdes pretensions dels qui ens puguin creure febles.

Si ésser militant d'un Partit polític com l'Esquerra Republicana de Catalunya, si respectar els Principis bàsics, els procediments i tàctiques del nostre Partit és quelcom que ens situa a l'extrema esquerra, ho lamentem molt, tant més quan ens dona aleshores la raó de què les extremes dretes tant intel·ligents, no saben un borrall de política ni tenen la preparació que creuen, car no és pas molt difícil distingir la situació de l'Esquerra Republicana dins l'escala dels partits—que avui actuen activament en defensa d'uns ideals i un programa a Catalunya amb responsabilitat de Govern

Maria Teresa GIBERT

Crida

Per Catalunya, germans, tots a l'una!
Hem de refer-la ben triomfal;
que no es perdi ni una engruna
de l'or de l'ideal!

El llop de les dretes vigila
amb ull de foc devorador,
que no ens trenqui el vas d'argila
del nostre esdevenidor!

Per la Catalunya nostra
unim-nos estretament,
Mireu-la com alça el rostre
clar del seu ressorgiment!

La tomba no l'ha malmesa,
i ara no és tomba, és bressol,
d'on surt com una alba encesa
que duu el futur com un sol.

Covava dintre la terra
el vas d'or vell del passat
fet pols. I torna ésser gerra
el nostre esperit retrobat.

L'hem tret de dintre la fosca
amb esforços sobrehumans;
que no vingui una mà tosca
i ens la prengui de les mans!

La dreta és la tirania,
l'esclavatge criminal;
porta Jesús i Maria
per amagar bé el punyal.

El cor batega a l'esquerra,
perquè l'esquerra és bondat;
cal aguantar bé la gerra
de l'esperit retrobat.

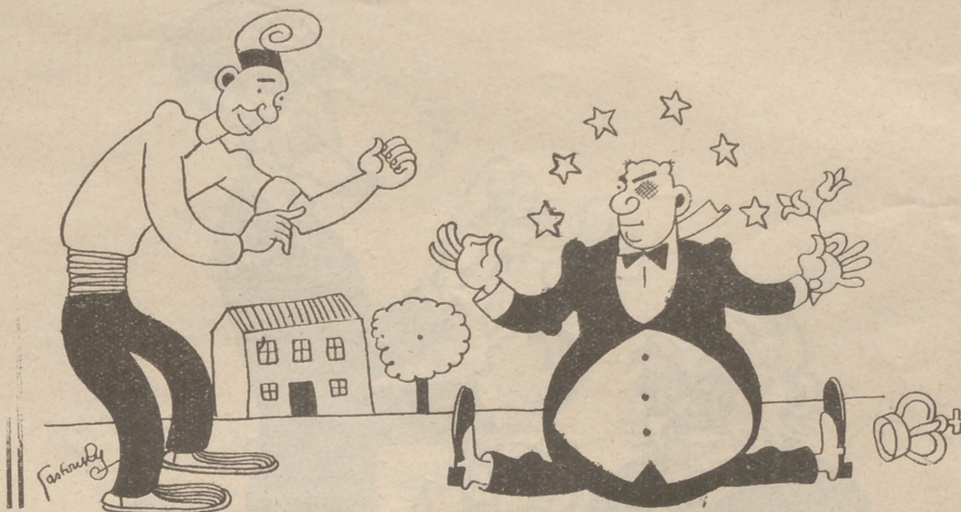
Per la Catalunya nostra,
pel nostre resorgiment,
cal posar-hi el cor i el rostre,
l'ànima i el sentiment.

i barrar ben bé la passa
dels que un jorn se l'han venut;
ja els coneixem prou i massa:
són lepra i decrepitud.

Catalunya necessita
l'esperit nou, jove i fort,
ple d'una força infinita
que la dugui bé a port.

Per la Catalunya nostra,
gent d'esquerra, bons germans,
penseu que ara en l'honor vostre
hi ha l'honor dels catalans.

Salvador PERARNAU

— T'agrada la meva Esquerra?
— Caram! M'has deixat si cau knock-out..!

Política i literatura

(Notes per a un estudi)

I

A Catalunya, com a tot arreu del món, s'havia dit, en temps no molt llunyà, que la literatura estava completament renyida amb la política, però cal convenir que aquesta darrera no ha deixat mai d'aprofitar-se de la primera o, si més no, d'emmirallar-s'hi sovint, i sovintament n'ha tret tot el suc possible, puix que tant l'una com l'altra ha depengut l'ésser bona o dolenta de qüestió de classes.

A Catalunya, però, més que enlloc, amb raó prou justificada, arribà un temps que el poble no creia ni en els intel·lectuals ni en els polítics. Això s'accentuà més en els darrers temps durant les dictadures, des de Primo de Rivera i Berenguer fins a venir la República. Els polítics més significats, els que no tingueren prou força de voluntat en l'ideal llur que predicaven, en comptes d'anar a la presó o a l'exili, es quedaren tranquil·lament a casa com si no hagués passat res. Els literats feren tres quartos de mateix, amb una agravant, però, que com que havien de menjar, s'inventaren fins i tot un estil—sense parlar dels que escrivien en diaris i publicacions castellanescs—amb el qual estil sabien escriure de manera que ells mateixos es feien de censor, sense gosar escriure una sola ratlla que pogués ferir la ignomínia del règim vergonyant que ens dominava, per no haver d'anar a la presó i a l'exili com altres.

Per això tant la política com la literatura nan tingut una comparança, perquè ambdues són una qüestió de classes. Això és: política i literatura de dreta o d'esquerra, i encara política i literatura del poble.

Era el temps que la Lliga Regionalista

volgué monopolitzar els literats catalans, als quals donava càrrecs i subvencions als Centres oficials, per apartar-los de la política, quan en realitat el que feien més que altra cosa era la literatura i la política de la Lliga, mentre que als veritables literats del poble, que no es sabien emmotllar a aquest ideari polític, tan desastrós i funest per Catalunya, se'ls negà el pa i la sal. Els altres, en canvi, durant les dictadures nedaven i guardaven la roba dels dictadors, juntament amb el partit polític a l'ombra del qual s'havien adormit i on dormen avui encara amb les mateixes o millors retribucions que les d'abans.

Amb la República, però, hem vist triomfar els vertaders literats i intel·lectuals del poble, els que saberen enfrontar-se amb l'enemic, els que no havent passat pels escolapis o jesuïtes, perquè havien sortit del poble, i del poble també n'han sortit veritables polítics, puix que abans ja havien fecundat i abordat l'obra de la Revolució a dintre seu.

Vegeu si no com a Rússia els més grans literats foren els veritables pares de la Revolució. A França ho foren també, i a Catalunya i a Espanya la República ha estat obra d'intel·lectuals, però no dels intel·lectuals subvencionats per la monarquia, sinó dels intel·lectuals del poble, dels perseguits, perquè l'obra de persecussió ja havia començat per ells en fer-ne les primeres víctimes.

Es per això que ara veiem com dels intel·lectuals i escriptors perseguits d'ahir n'han sortit els grans polítics d'avui, els que sortiren del poble, els que per ell sofriren i ara per ell han triomfat.

I fa goig tanmateix de veure aplegats entorn de la venerable figura de Francesc Macià els intel·lectuals que de fet ja estaven sempre al costat d'ell: un formidable dramaturg i novel·lista com Puig i Ferrer, un gran lluitador i no menys escriptor com el doctor J. Aiguader i Miró, i un vigorós poeta

PERE BADOSA

ORTOPÈDIC

CONSULTA: D'11 a 1 i de 6 a 8
(excepte dies festius)

Carrer de Santa Anna, núm. 23, pral. - Telèfon núm. 14581 - BARCELONA

Les dretes i les eleccions

—Si..., no..., si..., no..., em sembla que serà no.

com Ventura Gassol i altres escriptors, com Puig Pujades, de Figueres, Pere Cavallé, de Reus, i altres, els quals ens han demostrat, ben al contrari del que se'ns havia fet creure fins ara, que la literatura no està renyida amb la política.

Volíem esmentar en aquell primer article que teníem esboçat de temps, els lamentables errors de Rovira i Virgili, el qual s'ha adherit, per fi, a l'Esquerra Republicana de Catalunya, encara que creiem que això no li fem retret—ho havia d'haver fet d'un bon principi.

El partit d'Esquerra Republicana de Catalunya ha sabut atreure els intel·lectuals del poble, i per això creiem que, ara més que mai, ara que Catalunya ha retrobat la seva pròpia personalitat, és quan cal no separar una cosa de l'altra, puix que Catalunya es troba en el cas urgentíssim de solidaritzar i de crear a més a més la veritable i noble política del nostre país i la nova, la gran i democràtica literatura catalana, destriant-la, però, de la feixuga i funesta literatura de dreta.

J. PROUS i VILA

Prensa

DE "LA PUBLICITAT"

Problemes de l'Autonomia.—Els partits

"Recordem que l'any passat el senyor Alvaro de Albonoz, amb motiu d'un viatge polític que féu a Barcelona, sostingué la tesi que, a despit de la personalitat catalana i de l'autonomia i tot, hi havia d'haver ací, com a les altres terres de l'Estat espanyol, partits generals. I per a recolzar la seva tesi citava el cas d'Alemanya i dels Estats Units, i encara hauria pogut citar d'altres exemples anàlegs.

Però la tesi i els arguments teòrics i pràctics del senyor Albonoz—home il·lustrat i excellent persona—oferien una notòria incongruència davant els ulls d'un català nacional. Ell, en efecte, partia del principi que Espanya és una nació única i que Catalunya és, simplement, una regió espanyola. Quan aquesta terminologia s'empra d'una mane-

ra superficial i convencional, no té altre perill sinó el de les confusions que pot sofrir el lector o l'auditor desprevingut. Però quan hom li vol donar un ple valor, quan hom fa amb tota la intenció política la distinció categòrica entre regió catalana i nació espanyola, com sense anar més lluny feia el nostre amic Marcellí Domingo en unes recents declaracions periodístiques, aleshores la teoria emesa és francament anticatalanista, o sigui antinacional des del punt de mira català.

Als Estats on hi ha autonomies regionals sense haver-hi nacions diverses, és lògic que els partits siguin generals. Els partits han de correspondre a la unitat espiritual dels pobles. Una regió és un tros, una nació és, espiritualment, un tot. Partits verament regionals no n'hi ha d'haver. Hi ha d'haver partits nacionals. I com que tenim ací la realitat viva i evident i bategant de la

Catalunya-nació, els nostres partits han d'ésser nacionals, com ho són la nostra història, la nostra cultura, la nostra llengua, la nostra ànima i la nostra alta ambició.

✱

Tots els pobles que han lluitat per la llibertat nacional han tingut els seus partits propis, amb organització separada i amb actuació independent. Només cal veure, per a comprovar-ho, la història dels moviments nacionalistes d'Europa. A Finlàndia, a Polònia, a Txecoslovàquia, a Croàcia, a Irlanda, la política ha estat feta a base de partits propis, i allí on hi havia algunes organitzacions pertanyents als anomenats partits generals, hom les mirava com una policia indígena. Amb aquests pobles cal comparar Catalunya, i no pas amb els Estats Units i Alemanya.

Ara que els catalans arribem a un primer període de realització autonòmica, seria contradictori, absurd, trist i perillós que els partits no catalans aconseguissin una intervenció important i directa en la nostra política interior. Vint anys enrera, dels tres partits que ací tenien belligerència, dos eren exclusivament catalans: la Lliga Regionalista i la Unió Federal Nacionalista Republicana. El partit lerrouxista, que és un partit general espanyol, presentava, naturalment, el caràcter de partit anticatalanista, antinacional.

¿Ha d'ésser ara, precisament ara, sota el règim de l'autonomia limitada, que hàgim de presenciar la pullulació de tot un rengle de partits novells o renovellats, constituïts en branques o en sucursal dels partits generals espanyols, als quals quedarien supeditats o lligats en forma més o menys subtil, més o menys visible? Una intervenció d'aquesta natura seria, per als catalans nacionals, una humiliació més greu i una minva més forta que no pas la que poden representar determinades disposicions restrictives de la Constitució espanyola i de l'Estatut català.

✱

Per a tenir dret a demanar als altres que s'acostumin a considerar Catalunya com una nació i no pas com una regió minsa, cal que comencem per acostumar-nos-hi els catalans mateixos. En posar els nostres peus damunt el llindar de l'autonomia, cal que estiguem ben decidits a fer política nacional catalana, tot essent lleials a la República espanyola mentre ella sigui lleial amb nosaltres.

Dins de la nostra política hi pot haver tots els partits, tots els matisos, otes les lluites i fins totes les baralles; sempre, però, dins el marc catalanesc. Seria excessiva la pretensió de fer una política perfecta; però hem de voler fer, hem de fer necessàriament, una política nacional.

Compte, Catalans, a no mancar a aquest deure! Compte sobretot a no mancar-hi en aquesta hora! No hi ha cap anècdota personal ni cap qüestió local que pugui justificar el mancamment. Que cadascú se situï, dins el camp nacional català, en el lloc que més li plagui; que vagi sol o acompanyat. Però que ningú, per acció o per omissió, no contribueixi a obrir, en el mur de Catalunya, bretxes amples o estretes, per les quals pujaria a l'assalt l'enemic de tots."

A. ROVIRA i VIRGILI

REPICS

HERRIOT

Eduard Herriot ha vingut a Espanya. Visita oficial del cap del Govern d'una República al cap del Govern d'una altra República.

Amb la visita d'Eduard Herriot a Manuel Azaña, algú hi ha vist, o bé ha volgut veure, una possible aliança bèlica.

No ho creiem. No ho podem creure, no ho volem creure. Després de l'aventura estúpida criminal de 1914-18, no podem creure en una nova guerra, és a dir: en un nou crim.

LERROUX

No el posem després del "repic" anterior per a fer el paral·lel amb Herriot. A Herriot no li faria cap mena de gràcia aquest paral·lel.

No, no res d'això; ens ocupem de l'emperador del Paral·lel perquè, novament, és hoste de Barcelona.

Diuen que els de la difunta Unió Patriòtica—més o menys patriòtica—l'han rebut tan bé.

ELS "CONCENTRADORS"

No deveu ignorar que existeix un partit de "Concentració Española". La seva vida és poqueta cosa, però sorollosa: cada míting és un joc de crits i garrotades que fa necessària la intervenció de la guàrdia d'assalt.

Aquests concentradors fan, naturalment, una molt sospitosa pudoreta de monàrquic. Ara, un d'ells ha denunciat uns companys seus per estafa.

Home, això és un xic massa fort! Tan fort que els volem dir una cosa. Però els la direm en castellà, que els plaurà més: "Aun no asamos y ya pringamos".

COSES ESTRANYES

En política, avui sobretot, passen coses molt estranyes; coses molt estranyes que ens fan ballar el cap, que ens semblen incomprensibles. Ara mateix, i qui diu ara mateix diu diumenge passat, a Llinàs del Vallès, uns senyors de la Lliga celebraren un míting... a la "Fraternitat Republicana"!

Quin to de farsa més esplèndid tenen algunes coses de la política!

PER AMOR A L'ART

O sigui: per amor a l'art de governar i d'intervenir directament en política.

Azaña vol que els que es dediquin a la política ho facin per amor a la política, i sense cobrar un cèntim.

Això és un xic perillós. I si s'aprova segurament disminuiran les ganes d'ésser ministre, d'ésser diputat.

ELS PORTUGUESOS I LA POLICIA

A Vigo, quatre portuguesos han agredit un cap de policia que també era portugués.

De 2 a 4

—Què voleu? Els diners o la vida?

—El «puru»!

De la pallissa, que ha estat fenomenal, el policia n'ha sortit amb el maxilar trencat, unes quantes dents de menys i un capolament general.

Es veu que els portuguesos tenen simpatia a la policia.

REMEI FACIL

El ministre d'Estat ha reconegut que el cos diplomàtic de la República és dratista.

Això, senyor Zulueta, té un remei fàcil: una bona escombra.

AQUELL...

Aquell que nosaltres batejàrem amb el nom de "Cametes" i els castellans amb el de "Pasos Largos", diu que se'n vol anar de França perquè no l'estimen prou.

Si ho fa així, si els lliura de la seva llaüga i desagradable figura, ho sentirà molt Quiñones de León.

Però se'n alegraran tots els francesos honorats.

A L'AIGUA

Llegim:

"Madrid, 26.—El grupo marítimo del par-

tido republicano radical se reunirá el próximo día primero de noviembre, en el local social."

I ens roda el cap. El grupo marítimo? I a Madrid? I en el seu local social, que deu ésser l'estany del Retiro...

No sabíem que el partit republicano radical fos a l'aigua.

Imp. "La Campana", Om. 8.—Barcelona

Teatre Català Romea

Companyia VILA-DAVÍ

Avui, nit, i totes les nits

Apta per a senyores

L'èxit esclatant de

J. Millàs-Raurell

LA CUINA A GAS INDISPENSABLE A TOTA CASA MODERNA

EXPOSICIÓ I VENDA:

APLICACIONS AL GAS

Avinguda Portal de l'Àngel, 20

Parc de Montjuic

TEMPORADA DE TARDOR

Tots els diumenges,
dematí i tarda

SARDANES

Productes Alimentosos
de Règim

Casa SORRIBAS

Salmeron, 222 - Llúria, 62
BARCELONA

RESTAURANT

CASA JOAN

LA CASA MES ACREDITADA

Sopa "Boullabaisse"
i Paella Valenciana

ESPECIALITATS DE LA CASA

Rbla. Sta. Mònica, 21 i 23
Telèfons 11692 i 15759

Casa de Caritat de Barcelona

SERVEI PUBLIC DE POMPES FUNEBRES

Direcció i Oficines: EDIFICI DE LA CASA DE LA CARITAT, Carrer de Torres Amat, núm. 8;
Telèfons 16524, 16525 i 16526.

Subcentrals: Carrer del Clot, núm. 71; Telèfon 50641. Carrer Creu Coberta, núm. 91; Telèfon 73361.

Sucursals: Carrer de Sant Andreu, número 221; Telèfon 51051. Plaça del Centre (Sans), núm. 4; Telèfon 33471. Passeig del Triomf, núm. 17; Telèfon núm. 52012. Carrer de Sarrià, núm. 72; Telèfon 73632.

Badalona: Carrer Reial, núm. 110; Telèfon 87 B. Carrer de Fermí Galan (S. Adrià), 26; Telèfon 248.

Hospitalet: Central: Laureà Miró, núm. 60; Telèfon 23 H. Sucursals: Pi i Margall, número 90; Tel. 31226. Progrés (Coll Blanc), núm. 58; Telèfon 31227.

Santa Coloma de Gramanet: Carrer d'Anselm Clavé, número 13.

CIUTADANS

Si voleu vestir amb pocs diners i ben elegants, aneu a can

BASTIDA

Passeig de Gràcia, 18 - Telèfon 15247

GRAN BASAR DE SASTRERIA I CAMISERIA SISTEMA NORD-AMERICÀ

on trobareu amb preus de

LIQUIDACIÓ

100.000	Trajos i Abrics tipos reclam.	des de 20	ptes.
100.000	Trajos i Abrics confeccionats classe superior	des de 40	ptes.
.....	Trajos i Abrics a mida classe superior.	des de 50	ptes.
100.000	Pantalons econòmics	a 5'95	ptes.
100.000	Pantalons fantasia	des de 8	ptes.

Tenim una Secció ràpida que entrega els encàrrecs a les quatre hores

Als nostres aparadors, a mes de seduir-vos els preus, us seduirà el bon gust. No teniu necessitat de pagar més car el que no és millor ni més ben fet.

Obsequiem als nostres clients amb segells d'Estalvi Popular, de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i Estalvi, i altres diversos presents, segons l'import de les compres.

NOTA.—Els que de fora de Barcelona vulguin servir-se de la nostra casa poden escriure i adjuntant 0'25 pessetes en segells rebran figurins, mostres i un sistema especial per aprendre's mides, amb les instruccions per rebre l'encàrrec i bans dels sis dies.

EROTYL

Especific de l'

ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)

(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la Feblesa y molt efíca per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulant de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinérgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estricnina, ni fòsfurs, ni cantàrides, ni cap altre medicament excitant

PRODUCTE MAGNE E INSUSTITUIBLE PER A RECÓBRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem
Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telefon 18631

Preu: 21'75 ptes.

LA CAMPANA DE GRÀCIA

Cama ací, cama^aallà

L'Hércules-Domingo, que el dia 20 es quedarà coix.